

Minilo je več let. Oče Vladkov je že umrl. In prav je bilo tako; zakaj srce bi mu bilo počilo, da je videl, kaj se je zgodilo z njegovim Vladkom! Deček je padal boljbolj, kopičil krutost na krutost. Ko je do-rastel, je postal celo morilec in nekega dne so ga gnali na — morišče! Nihče ga ni miloval, ker tudi sam ni kazal usmiljenja do nikogar! —

TONE KOSEM:

Samogovor stoletnega hrasta.

to let živim in orjak sem in ne bojim se nobenega viharja.

Moj vrh se razgleduje s hriba daleč naokrog po svetu, gleda ponosno in samozavestno v daljavo . . . Pozimi, ko tu-lijajo viharji nad menoj in okrog mene, in poleti, ko se grmadijo nad menoj črni oblaki, sikajo bliski in rohne gromovi — jaz se ne ganem, mirno zrem v daljavo, širim veje v zrak . . .

Vsak dan me obleče solnce v škrlat, od jutra do večera mi pripenja svoje dragulje, da se ves leskečem.

Kakor kralj sem in ponosen sem sam nase.

In kakor kraljestvo sem, ki je v njem vse polno veselega življenja.

V mojem vejevju, prepletenem z jasnimi solničnimi žarki, prepevajo od zore do mraka ptiči. Po obžarjenih vejah se izprehajajo, se priklanjajo solncu, pojejo, se pogovarjajo med seboj in se smejejo. Igrajo se med seboj in kakor otroci se imajo radi. Časih priskaklja med nje iz smrečja veverica; s privihnjnim repkom počene na vejico, dvigne glavo, se ozira z drobnimi očmi okrog sebe in posluša petje; mnogokrat pri tem tudi zadremlje, in zdrami jo šele moj kovač žolna, ki vsako popoldne kuje v mojem vrhu.

Spomladi, ko se vsa priroda blešči od zelenja in cvetja, in dehti ves svet kakor en sam velik opojnodišeč šopek, zazvene najprvo iz mojega kraljestva kukavičine radostne pesmi . . .

Pozimi pa na svojih poletih čez hribe in doline sedajo na moje veje vrane in se krakajoč, s hripavimi glasovi prepirajo z zimo . . .

Mrzel in trd strnim take čase iz snega v zasneženo belo daljavo predse.

Ali pomlad in poletje in jesen so moje. Skozi vrata mojega kralje-stva se trumoma vračajo moji veseli pevci . . .

Sto let živim in živel bi še dlje, kraljeval bi tu na hribu, odet v škrlat solnca. Pa vem: napoči tisti čas in pride z neusmiljenim srcem in pohlepniimi očmi in me ubije — človek!

